

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/105/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121011305
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marcela Kosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1121011305.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Marcely Kosovej a členov senátu JUDr. Petra Šamka a Mgr. Petra Lizúcha, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., o odvolaniach prokurátora a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 11T/22/2021 zo dňa 06.04.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 08. marca 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolania prokurátora a obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a j ú.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný A. B. uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 04.06.2020 v čase okolo 17:00 hodiny v Bratislave po Uršulínskej ulici viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky Mercedes Benz, zelenej farby s evidenčným číslom vozidla C., ktoré následne zaparkoval na Uršulínskej ulici na parkovacom mieste vyhradenom pre parkovanie s povolením Magistrátu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava, a to aj napriek tomu, že trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava 11 spisová značka 0T/442/2012 zo dňa 30.09.2012, právoplatným a vykonateľným dňa 30.09.2012, mu bol uložený okrem iného aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 3 (tri) roky, ktorý mu v čase skutku ešte plynul.

Okresný súd uložil obžalovanému podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., 36 písm. c/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. obžalovaného na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie prokurátor a obžalovaný A. B., obaja proti výroku o treste.

V dôvodoch odvolania prokurátor uviedol, že uložený trest je príliš mierny, a teda neprimeraný, keďže súd dostatočne nevyhodnocoval všetky významné okolnosti týkajúce sa predovšetkým osoby obžalovaného, jeho pomerov a možností jeho nápravy. V odôvodnení napádaného rozsudku neprihliadol dostatočne na zákonné kritériá uvedené v Trestnom zákone, čo ho viedlo k nesprávnemu záveru o potrebe uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody v dolnej polovici trestnej sadzby. Pokiaľ ide o osobu obžalovaného, z odpisu registra trestov vyplýva, že tento bol v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už štrnásť krát právoplatne odsúdený práve pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písm. d/ Tr. zák., ktorý je aj predmetom aktuálne prejednáwanej veci, a celkom devätnásť krát právoplatne odsúdený aj za iné trestné činy (drogová a majetková trestná činnosť). Odsúdenia obžalovaného špecificky pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písm. d/ Tr. zák. sa s ním „ťahnu“ opakovane už od jeho mladého veku kontinuálne, s malými prestávkami vo výkone trestu, až do súčasnosti. Na obžalovaného bolo v minulosti vplývané výkonom

viacerých nepodmienečných trestov odňatia slobody práve aj pre spáchanie prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písm. d/ Tr. zák. išlo o viaceré nepodmienečné tresty odňatia slobody ukladané súdmi vo výmere od šesť až do osemnásť mesiacov. Nerešpektovanie právoplatných rozhodnutí súdov o zákaze činnosti vedenia motorových vozidiel sa stalo pravidelnou notoriou v živote obžalovaného, ide v jeho osobe o ťažko napravitelného špeciálneho recidivistu vo vzťahu k prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písm. d/ Tr. zák.

Za takejto situácie podľa prokuratúry nemôže byť u obžalovaného účel trestu splnený trestom odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov. Nemôže obstať ani ten argument, že obžalovaný aktuálne vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štrnásť mesiacov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. OT/6/2022 zo dňa 07.01.2022 taktiež pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písm. d/ Tr. zák., nakoľko tento trest nie je možné považovať v spojitosti s aktuálne prejednávaným prípadom za dostatočný na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného, keďže v zmienenom rozsudku súd neukladal trest na samej hornej hranici trestnej sadzby, ktorá je v prípade tohto prečinu až dva roky.

Podľa názoru prokuratúry sa mali úvahy súdu v otázke výmery zákonného, primeraného a spravodlivého trestu obžalovanému pohybovať minimálne v tom smere, v akom to navrhoval prokurátor v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní, t.j. uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere minimálne dvanásť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Odvolaciemu súdu preto prokurátor navrhol, aby jeho odvolaniu vyhovel a podľa § 321 odsek 1 písmeno e/, odsek 2 Tr. por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 odsek 3 Tr. por. vo veci sám rozsudkom rozhodol.

Obžalovaný A. B. podaním obhajcu v dôvodoch odvolania namietal, že okresný súd v rozsudku vychádzal zo záveru, že vzhľadom na mnohosť záznamov v odpise registra trestov, zdôrazňujúc stále dookola spáchanú špeciálnu recidívu a aj opakovaný pobyt v chránenom prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorý obžalovaného zjavne nenapravil, nie je u neho nádej, že účel trestu by bolo možné dosiahnuť iným trestom ako trestom odňatia slobody. S predmetným záverom konajúceho súdu sa obžalovaný nestotožňuje. Uložený trest nevychádza zo zásad pre ukladanie trestu tak, ako vyplývajú zo znenia § 34 ods. 1 Tr. zák. Pri ukladaní trestu nedostatočne zohľadňoval zistený skutkový stav veci a trest uložil v rozpore so záujmami spoločnosti a odsúdeného. V zmysle znaleckého posudku, ktorý súčasťou trestného spisu, a na ktorý aj poukazovala obžaloba na hlavnom pojednávaní sú u obžalovaného forenzne významne znížené ovládacie schopnosti v dôsledku komorbidity duševných porúch. Túto skutočnosť konajúci súd pri ukladaní trestu vôbec nebral do úvahy.

V danom prípade je zrejmé, že obžalovaný v súčasnosti vykonáva iný trest odňatia slobody vo výmere štrnásť mesiacov. Konajúci súd v prejednávanej veci automaticky ukladal trest odňatia slobody bez toho, aby posudzoval, či tento má u obžalovaného vôbec význam, a to v zmysle rehabilitačnej zložky trestu (výchova páchatel'a k riadnemu životu). Z už uložených trestov odňatia slobody za v podstate ten istý trestný čin je zrejmé, že automatickosť pri ukladaní trestu odňatia slobody nenapĺňa účel trestu. Uloženie trestu odňatia slobody bez uloženia ochranného liečenia (napr. ústavnou formou popri už vykonávanom treste odňatia slobody) bez ďalšieho len zväčšuje represívnu zložku trestu. Uložený trest odňatia slobody, ktorý obžalovaný už vykonáva bez ďalšieho pôsobenia na obžalovaného v zmysle ochranného liečenia nenaplní účel trestu a to ani pôsobenie na obžalovaného a ani ochranu spoločnosti. Automatizované zvyšovanie trestu odňatia slobody pri špeciálnych recidívach bez zohľadnenia skutkového stavu, v danom prípade je to psychiatrický posudok, vedie len k bezdôvodnému zvýrazneniu jednej funkcie trestu bez zohľadnenia ďalších funkcií. Týmto spôsobom by obžalovaný v extrémnom prípade zotrval po väčšinu života vo výkone trestu odňatia slobody za skutok, ktorým je vedenie motorového vozidla napriek uloženému zákazu. Konajúci súd mal pri ukladaní trestu zohľadňovať aj príčiny, ktoré viedli k spáchaniu trestného činu a ukladať ochranné opatrenie vykonávané popri už uloženom treste odňatia slobody. Uvedenú skutočnosť však konajúci súd nezohľadňoval a tým založil vadu odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Obžalovaný A. B. svojimi vlastnými podaniami namietal, že nakoľko na okresnom súde urobil vyhlásenie o vine a ku skutku sa doznal a tento oľutoval má za to, že mu mohol súd upustiť od uloženia ďalšieho trestu. Nepodmienečný trest popri treste, ktorý vykonáva už neplní svoj účel, iba ničí jeho rodinné a sociálne väzby. Obžalovaný poukázal na závery znaleckého posudku z odboru zdravotníctva odvetvie psychiatria. Lekárska posudková komisia uznala u neho aj pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Obžalovaný poukázal na nepodmienečné tresty, ktoré mu boli uložené za obdobnú trestnú činnosť, jeden z nich aktuálne vykonáva a má za to, že tieto sú postačujúce.

Okresný súd v dôvodoch napadnutého rozsudku vo vzťahu k výroku o treste uviedol, že obžalovaný je 19-krát súdne trestaným páchatelom rôznorodej úmyselnej trestnej činnosti s tým, že pre prečin podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. bol odsúdený celkovo 14-krát, z toho 12-krát pred spáchaním prejednávaneho skutku. Doposiaľ bol 9-krát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, z toho 8-krát pred spáchaním prejednávaneho skutku. Z jeho evidenčnej karty vodiča vyplynulo, že mu bol doposiaľ 12-krát uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá s tým, že aktuálne vykonáva postupne súdom uložené tresty zákazu činnosti, ktoré v súčasnosti v súčte prevyšujú maximálnu výmeru tohto druhu trestu (keďže tieto neplynú popri sebe, ale postupne). Zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. Denisy Mészárosovej vyplynulo, že obžalovaný trpí miernou kognitívnou poruchou, organicky podmienenou poruchou osobnosti a poruchami psychiky a správania. zapríčinené užívaním viacerých návykových látok (THC, MFA, alkohol). Spolupôsobenie uvedených duševných porúch má vplyv na rozpoznávacíe schopnosti a vnímanie. Rozpoznávacíe schopnosti vzhľadom k organicky deteriorovanému intelektu a ľahkému kognitívnemu deficitu znalkyňa hodnotí ako forenzne nevýznamné znížené v čase spáchania skutku. Uvedené duševné poruchy však majú forenzne významný vplyv na schopnosť obžalovaného ovládať svoje konanie. Ovládacie schopnosti obžalovaného sú forenzne významne znížené. U obžalovaného je zhoršená predovšetkým schopnosť abstraktného myslenia, znížená je schopnosť asociácii, hlbšieho uvedomovania si následkov konania, redukovaná je pamäť, významne je znížená schopnosť sústrediť sa na úlohu, učenie sa nových vecí je významne redukované. V dôsledku uvedenej organickej poruchy je aj invalidizovaný. Organické poškodenie mozgu bolo verifikované aj CT vyšetrením mozgu.

Okresný súd s poukazom na to, že v prípade osoby obžalovaného ide o špeciálneho recidivistu, ktorý bol pred spáchaním prejednávaneho skutku za identický trestný čin už 13-krát odsúdený, na hlavom pojednávaní ním deklarovanú ľútosť nepovažoval preto za skutočne úprimnú a poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. 1/ Tr. zák. mu nepriznal. Pri rovnováhe poľahčujúcich a priťažujúcich okolností podľa § 36 písm. c/ a § 37 písm. m/ Tr. zák. mohol obžalovanému uložiť trest odňatia slobody vo výmere až na dva roky. U obžalovaného prichádzalo do úvahy ukladanie samostatného trestu odňatia slobody a nie trestu súhrnného. Prejednávaný skutok je totiž recidívou k odsúdeniu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 30.04.2020, sp. zn. 0T/66/2020. Prípadný viacčinný súbeh so skutkom zo dňa 05.01.2022, pre ktorý bol následne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 07.01.2022, sp. zn. 0T/6/2022 prešlo doručenie trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 09.06.2020, sp. zn. 0T/86/2020. Okresný súd obžalovaného B. potrestal nepodmienečným trestom odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov, na ktorého výkon ho obligatórne podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Vzhľadom na mnohosť záznamov v odpise registra trestov, zdôrazňujúc stále dokola páchanú špeciálnu recidívu a aj opakovaný pobyt v chránenom prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorý obžalovaného B. zjavne nenapravil, nie je u neho nádej, že účel trestu by bolo možné dosiahnuť iným trestom, ako trestom nepodmienečným. Vo výmere trestu šesť mesiacov súd zároveň zohľadnil, že obžalovaný aktuálne vykonáva iný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štrnásť mesiacov, a preto prísnejší trest nepovažoval za potrebný.

Okresný súd záverom dodal, že obžalovanému s poukazom na § 43 Tr. zák. neuložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, pretože obžalovaný aktuálne vykonáva tento druh trestu spolu vo výmere presahujúcej desať rokov. Obžalovanému neuložil ochranné liečenie psychiatrické ambulantnou formou tak, ako to navrhoval prokurátor. Obžalovanému bolo ochranné liečenie protitoxikomanické ambulantnou formou už uložené trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 31.05.2021, sp. zn. 3T/57/2021. Ochranné liečenie protitoxikomanické (ako i protialkoholické, sexuologické a ďalšie...) je v prvom rade ochranným liečením psychiatrickým, a preto ďalšie ukladanie ochranného liečenia by bolo duplicitné. Zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. Denisy Mészárosovej ani nevyplýva, že by táto navrhovala obžalovanému ukladať ďalšie ochranné liečenie. V posudku uviedla, že v prípade, ak by sa obžalovaný nepodrobil už uloženému ambulantnému ochrannému liečeniu (3T/57/2021), navrhuje jeho zmenu na ústavnú formu.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátorka krajskej prokuratúry uviedla, že trvá na podrobných dôvodoch podaného odvolania okresnej prokuratúry a navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý výrok o treste a obžalovanému uložil prísnejší nepodmienečný trest odňatia slobody.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu obhajca obžalovaného uviedol, že trvá na dôvodoch podaného odvolania a navrhol zrušiť napadnutý výrok o treste a upustiť u obžalovaného od ďalšieho trestu.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí uviedol, že chce, aby bolo upustené od potrestania, žije riadny život s priateľkou a svoju minulosť veľmi ľutuje.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 315 ods. 1 Tr. por.), primárne konštatoval prípustnosť odvolania (306 ods. 1 Tr. por.) a tým absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., a preto podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora ani obžalovaného nie sú dôvodné.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Úvodom je potrebné poukázať na skutočnosť, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné dôkazy potrebné na rozhodnutie o obžalobnom návrhu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por., a tieto dôkazy aj správne jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach vyčerpávajúcim spôsobom v dôvodoch napadnutého rozsudku v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. aj vyhodnotil.

V ďalšom odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol podľa § 317 ods. 1 Tr. por. obmedzený revíznym princípom, pretože odvolanie bolo podané len proti výroku o treste s tým, že uznaná vina je právoplatná, nakoľko obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine, ktoré bolo zákonným postupom súdom prvého stupňa prijaté.

Krajský súd konštatuje, že spáchania činu nie je jediná okolnosť podstatná pre určenie druhu a výmery trestu, a preto ju nemožno preceňovať a izolovane z nej vyvodzovať závery pre uloženie trestu. Súd pri ukladaní trestu nemôže rezignovať na zákonné kritériá stanovené pre určovanie druhu a výmery trestu. Treba dodržiavať princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú pre splnenie účelu trestu. Ani príliš prísny, ale ani príliš mierny trest nepôsobia výchovne. V každom jednom prípade musí súd pri rozhodovaní o treste prihliadať na jednotlivé okolnosti prípadu, ako i na pomery páchatel'a. Len trest vymieraný s maximálnym ohľadom na charakter jednotlivého prípadu môže byť trestom primeraným, a teda aj zákonným. Nesmie byť ukladaný mechanicky, či ide o druh toho ktorého trestu alebo aj jeho výmeru, bez zváženia všetkých okolností konkrétneho prípadu a pomerov páchatel'a.

Krajský súd dospel k záveru, že konkrétna výmera uloženého trestu je v zmysle vyššie uvedeného primeraná. Je potrebné však uviesť, že bolo namieste priznať obžalovanému poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l/ Tr. zák., keďže nie je namieste bez ďalšieho tvrdiť, že obžalovaný nemôže skutočne oľutovať spáchanie žalovanej trestnej činnosti len pre to, že ide o špeciálneho recidivistu. Naopak, uplatnenie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. c/ Tr. zák. sa nejaví ako správne práve z toho dôvodu, že obžalovaný sa „dopracoval“ k tomu, že trpí miernou kognitívnou poruchou, organicky podmienenou poruchou osobnosti a poruchami psychiky a správania, užívaním viacerých návykových látok (THC, MFA, alkohol). Teda takýto stav si zapríčinil sám. Nakoľko však by sa pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností „výmenou“ jednej poľahčujúcej okolnosti za druhú nezmenil, krajský súd nevidel dôvod na zmenu rozsudku a považoval za postačujúce na tieto skutočnosti poukázať v dôvodoch svojho uznesenia.

Pokiaľ ide o odvolanie prokurátora, je potrebné uviesť, že pri uložení trestu je potrebné v zmysle všetkých zásad ukladaní trestu prihliadať aj na výmery ešte nevykonaných nepodmienečných trestov odňatia slobody. V konaní pred odvolacím súdom sa preukázalo, že obžalovaný je právoplatne odsúdený aj k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere dvadsaťštyri mesiacov, ktorý trest mu bol nariadený vykonať. Niet pochyb o tom, že obžalovaný je špeciálny recidivista, dokonca (ako správne uviedol aj súd prvého stupňa) nie je mu možné ani uložiť trest zákazu činnosti, avšak uložením

nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere jedného roka tak, ako to požaduje prokuratúra, by sa akcentovala represívna stránka trestu s negáciou tej výchovnej.

Odvolací súd teda v súhrne udáva, že sa nestotožnil ani s jedným návrhom odvolateľov a zastáva rovnaký názor (až na malú vyššie popísanú odchýlku) ako súd okresný, a to, že účel trestu u obžalovaného možno dosiahnuť uložením trestu podmieneného vo výmere šesť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a odvolania prokurátora a obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol. Krajský súd rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.